

o. lign. befordringsmidler, der anvendes af arbejderne ved befordring til arbejdsstedet, i arbejdstiden skal kunne opbevares på hensigtsmæssig måde, for så vidt ikke de stedlige forhold umuliggør det, er ny.

Til nr. 11. Arbejdsklæder m. v. I de fleste regulativer er det bestemt, at overtrækstøj bør skiftes mindst hver 14. dag, og der er i forskellige regulativer givet nærmere regler om arbejdstøj, herunder at udgifterne ved anskaffelse og vask af overtræksklæder afholdes af arbejdsgiveren.

I væsentlig overensstemmelse med, hvad der hidtil har været krævet, foreslås det, at arbejderne beklædning skal være afpasset efter arbejdets art. I mange tilfælde vil arbejderne kunne benytte deres egne klæder, men i en række tilfælde vil sundheds- og sikkerhedsmæssige hensyn efter arbejdets art gøre særligt arbejdstøj nødvendigt. Det er naturligt at betragte anskaffelsen og vedligeholdelsen (renholdelsen) af sådant særligt tøj som en driftsudgift, og det foreslås derfor, at det pålægges arbejdsgiveren at stille sådant tøj til rådighed og lade det renholde, medmindre arbejderne overenskomstmæssigt er forpligtet til selv at sørge for arbejdstøjet og renholdelsen af dette.

Ved den i sidste punktum indeholdte bestemmelse om, at der skal være adgang for arbejderne til at få deres arbejdstøj tørret, har man navnlig haft de tilfælde for øje, hvor arbejderne er udsat for at blive gennemvåde og derefter afkølet. For at arbejderne helbred da ikke skal lide skade, bør der være truffet foranstaltninger til, at de kan skifte arbejdstøj og få deres våde tøj tørret.

Til nr. 12. Opholds- og spiserum. I § 9 i fabrikløven er det bestemt, at der på eller ved arbejdsstedet skal være adgang for arbejderne til at nyde deres måltider under tag og, hvor forholdene tillader det, i opvarmet rum i den kolde årstid. Under alle forhold skal der være adgang for arbejderne til at få varmet deres middagsmad, hvor denne må indtages på arbejdsstedet. Under forhold, hvor sundhedshensyn kræver, at visse arbejdsrum ikke bør benyttes til indtagelse af måltider, kan det ved regulativ eller — hvis regulativ ikke er udstedt — ved tilsynets bestemmelse kræves, at andet hertil passende rum anvises, om fornødent ved indretning af særskilt spisestue.

Der er således ikke i den gældende fabrikløven noget almindeligt krav om spiserum.

Derimod er det en række regulativer bestemt, at måltider ikke må indtages i rum, hvor stærkt støvdannende arbejde

finder sted, og der er i de enkelte regulativer givet nærmere bestemmelser herom.

At der anvises arbejderne passende plads til indtagelse af måltider — i reglen ved indretning af særlige spiselokaler — er meget vigtigt af hygiejniske grunde, særlig naturligvis hvor der arbejdes med giftige stoffer, eller hvor maden ville blive forurennet af støv, sod o. s. v. Det foreslås derfor, at der, såfremt forholdene efter tilsynets skøn gør det rimeligt, skal indrettes passende spiserum. Ved tilsynets udøvelse af dette skøn må det tages i betragtning, om der i vedkommende tilfælde overhovedet er behov for indretning af spiserum for pågældende arbejdere. Bor f. eks. alle arbejderne i sådan nærhed af arbejdsstedet, at de kan gå hjem i spisepausen, og har denne en sådan længde, jfr. § 34, at der levnes arbejderne rimelig tid til indtagelse af måltidet, vil det ikke være rimeligt at stille krav om indretning af spiserum. Om der dernæst skal kræves indrettet *særskilt spisestue*, afhænger af arbejdsrummernes beskaffenhed og indretningen af de spisepladser, der bydes arbejderne. Kan arbejdsgiveren f. eks. anvise let tilgængelige og renholdte siddepladser og borde i rum, som iøvrigt anvendes til arbejdsbrug, uden at arbejderne derved får væsentlig ringere vilkår at spise under, end hvis der var indrettet særligt spiserum, vil krav om et sådant ikke være rimeligt. At spiserummet skal være „passende“, betyder efter de hidtil af fabriktilsynet opstillede betingelser for godkendelse af spiserum, at rummene ikke må være i væsentlige henseender ringere end arbejdslokaler for stillesiddende arbejde, og at de må være så rigelig forsynet med udgange, at de i ildebrandstilfælde hurtigt kan tømmes for mennesker. Hvor flere end 10 personer spiser samtidig bør alle rummets døre kunne åbnes *udad*. Gulvarealet må være beregnet således, at der med det største antal arbejdere, som samtidig indtager måltid i spiserummet, findes mindst 1 m² gulvflade pro persona. Bænke i spisestuen må have en længde af mindst 60 cm pro persona, og være således opstillet, at arbejderne let kan komme til og fra alle siddepladser.

Til nr. 13. Aftrædelsesrum. I fabrikløven indeholdes ingen bestemmelser om aftrædelsesrum. Den fornødne lovhjælp til at søge bestemmelser herom gennemført må derfor søges i fabrikløvens § 6, stk. 1. Ifølge regulativerne skal der forefindes forsvarlig indrettede og fra arbejdsrum og spiserum tilbørlig adskilte aftrædelsesrum; for så vidt de er indbygget direkte i arbejdslokalerne med indgang fra disse, skal de